

'Rem op meer honingbijen'

Bioloog Franke van der Laan komt op voor solitaire bijen

'Alle goede bedoelingen ten spijt, zijn de imkers en honingbijen een extra bedreiging voor de soorten die een beetje hulp nodig hebben.' Deze opvallende uitspraak doet bioloog Franke van der Laan in zijn poging aandacht te vragen voor de bescherming van de solitaire bij.

F

et voorjaar komt eraan en dat brengt met zich mee dat Franke bijna elke dag mensen tegen het lijf loopt, die zich interesseren voor bijen en zich daarover zorgen maken. 'Die zorg over bijen vertaalt zich in verreweg de meeste gevallen in aandacht voor honingbijen. Zo staan er op en om kantoren van Park2020 in Hoofddorp wel zes of acht bijenkasten met elk 20.000 tot 30.000 honingbijen. In Amsterdam schijnen er 2.000 te staan vooral op daken en in Parijs wel 6.000.'

"Ik waardeer de zorg over bijen, maar ecologisch gezien klopt er echter iets niet: bijen in het algemeen hebben het moeilijk omdat het stedelijke- en het plattelandsgroen vooral 'netjes' en eenvormig is. Dit wil zeggen weilanden, bermen en gazons met minimale bloei. Verder spuiten we tegenwoordig met minder erge gifstoffen dan DDT, maar we spuiten nog wel: met neonicotinoiden waar insecten en dus ook bijen, zeg maar, dement van worden en hun nest of korf niet meer terug kunnen vinden."

SPECIALISTEN De bekende Bioloog uit Hoofddorp wijst er ook op dat er waren ongeveer 450 soorten bijen in Nederland waren: veertig soorten hommels, twee of drie soorten honingbijen en ruim 400 soorten solitaire bijen. "Het zijn vooral de solitaire bijensoorten die bedreigt worden, omdat het specialisten zijn, die van speciale soorten kruiden leven, zoals de boerenwormkruidzildebij. En dat soort kruiden is er nauwelijks meer." "Honingbijen zijn generalisten die alle nectar en stuifmeel verzamelen. Nog erger: het zijn

een soort landbouwdieren, net als kippen, varkens en koeien, die door de mens gehouden en vertroeteld worden. En die grote geïntroduceerde volken zijn juist een extra bedreiging voor de solitaire bijen en hommels die het al zo moeilijk hebben."

"Alle goede bedoelingen ten spijt, zijn de imkers en de honingbijen juist een extra bedreiging voor de soorten die een beetje hulp nodig hebben. De acht maal minstens 20.000 honingbijen op Park 2020 drukken de dertig soorten solitaire bijen, waarvan er samen misschien 1.000 of 2.000 zijn, juist extra in het nauw. Goed bedoeld maar contraproductief en extra verdrietig omdat een veel gehoorde drijfeer is, dat er minder honing en appeltjes beschikbaar zullen zijn voor de mens."

GEEN ANGEL Franke wijst op een foto van de grijze zandbij. "Geen van de solitaire bijensoorten heeft zelfs maar een angeltje", zegt hij. "Ze kunnen dus niet steken! Maar waar ik deze bijen vond, wilden de buren dat ze uitgeroeid of weggehaald zouden worden om dat ze bang waren om gestoken te worden."

"Wereldwijd zijn er 400 soorten zandbijen. In Nederland ongeveer zeventig, waar van er 65 zeldzaam zijn geworden. Ze maken holletjes van van 25 tot 50 centimeter diep in zonnige zandhellingen, waarin ze hun eitjes leggen met steeds een klontje stuifmeel en een druppeltje nectar. Net genoeg voor hun larfjes om volwassen te kunnen worden."

POSITIE EINDE "Laat ik mijn appel positief eindigen: Goed dat er aandacht is voor de bijen. 2000 honingbijenvolken in Amsterdam zou geen probleem zijn, als er volop wilgen,

sleedoorns, meidoorn, lindes, boomgaarden en honderden hectare extra aan wel tien soorten bloemenweides waren. Het beschikbare areaal is echter een factor vijftig tot honderd te weinig voor een gezonde insectenstand."

REM OP HONINGBIJ "En dat geldt natuurlijk overal. Laten we daarom even een rem op meer honingbijen zetten en ruimte maken voor hommels, solitaire bijen en veel meer gevarieerde bloei: ook insectenhotels plaatsen kan helpen om aandacht te geven voor bijen die die in holletjes in hout overwinteren en zandhellingen voor de soorten die in de grond graven."

"Voor wie vragen heeft. We geven graag advies. Laat ieder kind in stad en dorp ervaren dat je solitaire bijen gewoon op je hand kunt laten zitten en dat er een oneindige en inspirerende variatie aan soorten is: van zandbijen, metselbijen, tronkenbijen, wolbijen, zijdebijen en ga zo maar door: daar wordt je pas echt blij van en de natuur ook. Solitaire bijen als ambassadeurs voor de insectenwereld waarmee het stigma van 'eng en lastig' op afstand gezet wordt."

Franke van der Laan is verbonden aan de stichting MEERGROEN, dat informatie geeft onder andere via de mail: informatie@meer-groen.nl